

USLOVI

ZA OSIGURANJE VLASNIKA VAZDUHOPLOVA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PROUZROKOVANU TREĆIM LICIMA I PUTNICIMA ZA FBiH

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Pojmovi koji se koriste u ovim uslovima imaju sledeće značenje:

- (1) osiguravač je Dunav osiguranje a.d. Banja Luka – Filijala u Sarajevu s kojom je sklopljen ugovor o osiguranju;
- (2) ugovarač osiguranja je osoba koja je s osiguravačem sklopila ugovor o osiguranju;
- (3) osiguranik je osoba čija je odgovornost osigurana;
- (4) osigurani slučaj je događaj koji bi mogao dovesti do ostvarivanja odštetnog zahtjeva od strane oštećene osobe;
- (5) korisnik je vlasnik vazduhoplova i svaka druga fizička ili pravna osoba koja voljom vlasnika stvarno raspolaže vazduhoplovom;
- (6) putnik je svako lice koje se prevozi vazduhoplovom uz saglasnost vlasnika vazduhoplova, osim članova letачke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti za vrijeme leta vazduhoplova,
- (7) suma osiguravajućeg pokrivača je iznos do kojeg je osigurana odgovornost;
- (8) premija osiguranja je iznos koji ugovarač osiguranja plaća po osnovu ugovora o osiguranju;
- (9) polisa osiguranja je isprava o ugovoru o osiguranju;
- (10) vazduhoplov je svaka naprava koja može da se kreće ili održava u vazduhu i koja ispunjava propisane uslove za bezbednu vazдушnu plovidbu;
- (11) Zakon je Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju (Službene novine Federacije BiH broj 57/20)
- (12) let vazduhoplova podrazumijeva:
  1. u odnosu na putnika i ručni prtljag – vrijeme prevoza putnika vazduhoplovom, uključujući njihovo ukrcavanje i iskrcavanje,
  2. u odnosu na teret i predani prtljag – vrijeme prevoza tereta i prtljaga od trenutka predaje tereta ili prtljaga avioprevozniku do trenutka njihove isporuke ovlašćenom primaocu,
  3. u odnosu na treća lica – upotrebu vazduhoplova od trenutka davanja snage motorima u svrhu vožnja po površini zemlje ili stvarnog polijetanja do trenutka kada je vazduhoplov na površini zemlje, a njegovi motori su potpuno zaustavljeni, kao i kretanje vazduhoplova pomoću vozila za vuču ili guranje, odnosno pomoću sila koje su tipične za pogon ili uzgon vazduhoplova, posebno vazдушnim strujama;
- (13) treće lice je svako pravno ili fizičko lice, osim putnika i članova letачke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti za vrijeme leta vazduhoplova;
- (14) najviša dopuštena masa vazduhoplova pri uzletanju (engl. Maximum Take Off Mass - u daljem tekstu: MTOM) je najviša dopuštena masa vazduhoplova pri

uzlijetanju koja odgovara odobrenoj masi specifičnoj za svaki tip vazduhoplova i koja je utvrđena u uvjerenju o plovidbenosti vazduhoplova;

- (15) specijalna prava vučenja (engl. Special Drawing Rights - u daljem tekstu: SDR) je obračunska jedinica koju određuje Međunarodni monetarni fond;

II – POSEBNE ODREDBE

OSIGURANI RIZICI I OBIM POKRIĆA

Član 2.

(1) Osiguravač se obavezuje da korisniku osiguranja, a po osnovu odgovornosti vlasnika vazduhoplova za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima, u smislu zakonskih propisa, nadoknadi:

- a) štete prouzrokovane trećim licima za vrijeme leta vazduhoplova,
- b) štete koje pretrpi putnik za vrijeme leta vazduhoplova,
- c) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja ličnih stvari putnika koje se nalaze u kabini vazduhoplova,
- d) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja tereta i predatog prtljaga.

(2) U smislu prethodnog stava ovog člana, osiguravač se obavezuje da trećem licu i putniku nadoknadi po njegovom odštetnom zahtjevu sve iznose za koje je ovaj obavezan u smislu propisa, i to:

- a) za slučaj smrti,
- b) potpunog ili djelimičnog invaliditeta,
- c) za slučaj prolaznih tjelesnih povreda ili oboljenja,
- d) gubitka, oštećenja, uništenja prtljaga i tereta, odnosno štete na imovini trećih osoba.

(3) Obaveza osiguravača u smislu prethodnih stavova ovog člana ne može preći iznos predviđen polisom osiguranja (osigurana suma).

(4) Ugovor o osiguranju ne pokriva štete pod tačkom c) i d) stava 1. ovog člana ako se vazduhoplov ne koristi u komercijalne svrhe.

(5) Ugovorom o osiguranju pokrivena su i štete zbog rizika rata, terorističkih aktivnosti, otmice, sabotaze, nezakonitog prisvajanja vazduhoplova i pobune.

(6) Izuzetno od odredbi prethodnog stava ugovor o osiguranju ne pokriva štete zbog rizika rata i terorizma za:

- a) državne vazduhoplove definisane u skladu sa Čikaškom konvencijom,
- b) vazduhoplovne modele kojima MTOM iznosi do 20 kg,
- c) letjelice koje polijeću s nogu pilota (uključujući motorne paraglajdere i zmajeve),
- d) vezane balone,
- e) papirne zmajeve,
- f) padobrane (uključujući vučene padobrane),
- g) vazduhoplove, uključujući jedrilice, kojima MTOM iznosi do 500 kg i mikrolake vazduhoplove koji se koriste u nekomercijalne svrhe ili se koriste za obuku

osoba koja upravljaju vazduhoplovom lokalno, i koji ne uključuje prelazak državne granice.

(7) Ugovorena suma osiguravajućeg pokrivača predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača za sva davanja po jednom osiguranom slučaju, a čiji je najniži iznos određen na osnovu Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju u vrijeme sklapanja ugovora, ako se drukčije ne ugovori, bez obzira na broj oštećenika.

Član 3.

(1) Više vremenski povezanih šteta predstavlja jedan osigurani slučaj, ako su štete nastale zbog istog uzroka.

(2) Ako je u trenutku nastanka štetnog događaja propisana suma osiguravajućeg pokrivača od strane nadležnog tijela bila veća od ugovorene sume, smatra se da je osiguranje ugovoreno na tu veću sumu.

SUMA OSIGURANJA

Član 4.

(1) Najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz člana 53. stava (1) ovog zakona iznosi:

a) za štete trećim licima:

- 1) za letjelice koje polijeću s nogu pilota 10.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u konvertibilnim markama (KM),
- 2) za slobodne balone s posadom 20.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
- 3) za vazduhoplove kojima MTOM iznosi:
  - do 500 kg, 750.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 501 kg do 1000 kg, 1.500.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 1001 kg do 2700 kg, 3.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 2701 kg do 6000 kg, 7.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 6001 kg do 12.000 kg, 18.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 12.001 kg do 25.000 kg, 80.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 25.001 kg do 50.000 kg, 150.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 50.001 kg do 200.000 kg, 300.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 200.001 kg do 500.000 kg, 500.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - iznad 500.001 kg do 700.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM;

b) za pojedinog putnika 250.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM;

c) za lične stvari putnika koje se nalaze u kabini vazduhoplova 1131,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM;

d) za teret i predati prtljag po 1 kg iznosi 19,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM.

e) Izuzetno od stava (1) tačka b) ovog člana, najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju za vazduhoplove kojima MTOM iznosi 2700 kg ili manje, a koji se ne koristi u komercijalne svrhe, za pojedinog

putnika iznosi 100.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, za vazduhoplove koji se ne koriste u komercijalne svrhe, odnosno koji se koriste za obuku osoba koje upravljaju vazduhoplovom, sportsko i amatersko letenje i koji se koriste samo za let unutar vazdušnog prostora BiH najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju ne može biti niža od:

- a) 8.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi do 200 kg,
- b) 25.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 201 do 500 kg,
- c) 50.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 501 kg do 1000 kg,
- d) 80.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 1001 kg do 2700 kg.

NEOSIGURANI (ISKLUŽENI) RIZICI

Član 5.

(1) Osiguranjem zakonske odgovornosti prema trećim licima i putnicima nisu pokrivena štete:

- koje pretrpe putnici i članovi letačke i kabinske posade osiguranog vazduhoplova, koji su na dužnosti za vrijeme leta vazduhoplova,
- štete na imovini osiguranika, odnosno imovini u njegovoj upotrebi.

(2) Ako se posebno ne ugovori, iz osiguravajućeg pokrivača su isključene štete koje nastanu usljed štetnog događaja koji je nastao za vrijeme dok je vazduhoplov bio mobilizovan ili rekviriran od strane vlasti.

(3) Ovim osiguranjem isključena je odgovornost vlasnika vazduhoplova koji učestvuje u takmičenju, za naknadu štete nastale pri upotrebi vazduhoplova za vrijeme učestvovanja na vazduhoplovnim priredbama ili za vrijeme vježbi za takve priredbe.

GUBITAK PRAVA IZ OSIGURANJA

Član 6.

(1) Ako je osiguravač oštećenom licu nadoknadio štetu, ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete i stvarnih i opravdanih troškova od lica odgovornog za štetu u slučajevima ako je:

- a) osoba koja upravlja vazduhoplovom koristila vazduhoplov u svrhu za koju nije namijenjeno,
- b) osoba koja upravlja vazduhoplovom koristila vazduhoplov, a nije stekla odgovarajuću dozvolu za upravljanje vazduhoplovom, osim ako je to kandidat koji se obučava za polaganje ispita za upravljanje vazduhoplovom, uz poštovanje svih propisa kojim se uređuje obuka za upravljanje vazduhoplovom,
- c) osoba koja upravlja vazduhoplovom koristila vazduhoplov za vrijeme trajanja izrečenih mjera sigurnosti, odnosno zaštitnih mjera u saobraćaju (potpuna ili djelimična zabrana upravljanja vazduhoplovom i slično),
- d) osoba koja upravlja vazduhoplovom bila pod uticajem alkohola iznad propisane granice u skladu s

propisima o sigurnosti saobraćaja u BiH, opojnih droga, psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari, odbio je alko-test, odnosno test na prisutnost opojnih droga, psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari,

- e) osoba koja upravlja vazduhoplovom upotrebom vazduhoplova prouzrokovala štetu namjerno,
- f) osoba koja upravlja vazduhoplovom pobjegla s mjesta štetnog događaja,
- g) osoba koja upravlja vazduhoplovom počinila prekršaj u krajnjoj nepažnji u skladu s propisima o sigurnosti saobraćaja.

(2) Pravo osiguravača iz stava (1) ovog člana nema uticaj na pravo oštećenog lica na naknadu štete od odgovornog društva za osiguranje.

(3) U pogledu obima prava za naknadu iz stava (1) ovog člana, osiguravač koji je oštećenom licu nadoknadio štetu ima pravo na naknadu:

- a) u slučajevima iz stava (1) tač. a), b), c), d) i f) ovog člana, najviše do iznosa 12 prosječnih neto plata u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima na dan isplate štete,
- b) u slučaju iz stava (1) tač. e) i g) ovog člana, u cijelosti.

(4) Bježanjem s mjesta štetnog događaja u smislu stava (1) tačka f) ovog člana ne smatra se opravdano napuštanje mjesta štetnog događaja.

(5) Smatra se da je osoba pod uticajem alkohola:

- a) ako se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja utvrdi da u litri krvi ima više od zakonski dozvoljenih promila alkohola;
- b) ako nakon nezgode odbije ili onemogućiti test ispitivanja alkoholiziranosti.

(6) Osiguranik ne gubi svoja prava iz osiguranja u slučajevima iz prethodnih odredbi ovog člana:

- 1) ako dokaže da nije kriv za postojanje okolnosti koje dovode do gubitka prava iz osiguranja;
- 2) ako dokaže da štetni događaj nije u uzročnoj vezi sa činjenicom da je u trenutku štetnog događaja osoba koja je upravljala vazduhoplovom bila pod uticajem alkohola, opojnih droga te psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari.

OBAVEZE UGOVARAČA I OSIGURANIKA

Član 7.

(1) Osiguranik je dužan:

- 1. prilikom zaključenja ugovora o osiguranju prijaviti sve okolnosti koje mogu uticati na ocjenu rizika;
- 2. da premiju plati u roku ugovorenog u polisu;
- 3. da za vrijeme trajanja osiguranja ne preduzima, bez saglasnosti osiguravača, nikakve radnje kojima se povećava rizik i da takve radnje ne dozvoli ni trećim licima;
- 4. da za osigurani vazduhoplov vodi sve zakonskim i drugim propisima, predviđene isprave i knjige i da ih, na zahtjev osiguravača, dostavi na uvid.
- 5. da o nastalom gubitku ili šteti odmah obavijesti državni organ za civilnu vazdušnu plovidbu i osiguravača, te preduzme mjere u cilju obezbjeđenja oštećenog vazduhoplova, njegove opreme i pribora,

6. da odmah obavijesti osiguravača ukoliko se protiv njega ili lica za koje odgovara vodi kazneni postupak ili spor ili ako je protiv njega podnijeta optuznica i o tome dostavi svu dokumentaciju,

7. da, na zahtjev osiguravača, vođenje eventualnog pravnog spora prepusti osiguravaču.

(2) Osiguranik ne smije bez saglasnosti osiguravača priznati svoju odgovornost za štete nanijete trećim licima. Ukoliko osiguranik učini takvo priznanje, ono ne obavezuje osiguravača koji je dužan dati naknadu, sem ako se naknadno utvrdi da je osiguranik stvarno odgovoran za nastalu štetu.

(3) Uzrok i obim štete zajednički utvrđuju osiguranik i osiguravač, direktno ili preko svojih predstavnika. Ukoliko se osiguranik i osiguravač ne usaglase u pogledu uzroka, obima ili visine štete, pristupiće se vještačenju. Svaka strana angažuje jednog vještaka, a ukoliko nalazi vještaka nisu saglasni može se angažovati treći vještak pri čemu svaka strana troškova anagažovanja trećeg vještaka snosi po pola.

PRAVA I OBAVEZE OSIGURAVAČA

Član 8.

(1) Osiguravač je dužan utvrditi pravni osnov i visinu odštetnog zahtjeva u roku od 30 dana od dana kompletiranja zahtjeva, uz dostavljanje obrazložene ponude, isplatiti utvrđenu naknadu u daljem roku od 14 dana.

(2) Osiguravač je dužan voditi brigu o zaštiti osiguranika od neutemeljenih ili pretjeranih odštetnih zahtjeva. Ako osiguravač povrijedi ovu obavezu, dužan je osiguraniku nadoknaditi štetu.

(3) Osiguravač će nadoknaditi osiguraniku i troškove sudskih postupaka koji su vođeni u saglasnosti s osiguravačem, a u cilju zaštite osiguranika od neopravdanih odštetnih zahtjeva trećih lica.

(4) Pod uredno kompletiranim zahtjevom podrazumjeva se da su uz zahtjev priloženi:

- 1. zapisnik o šteti sačinjen od državnog organa za civilnu vazdušnu plovidbu;
- 2. fakture i računi vezani za štetu;
- 3. medicinska dokumentacija;
- 4. izvještaj vještaka;
- 5. druga dokumenta koja osiguravač tokom rješavanja predmeta zatraži.

REGRES

Član 9.

(1) Isplatom naknade, na osiguravača, u granicama isplaćene naknade, prelaze sva prava koja osiguranik ima prema trećim licima odgovornim za nastalu štetu.

(2) Osiguranik je dužan da obezbijedi pravo na naknadu štete od lica odgovornog za štetu i da ga na zahtjev osiguravača prenese na njega, kao i da pruži osiguravaču pomoć u ostvarenju tog prava.

TERITORIJALNO VAŽENJE OSIGURANJA

Član 10.

(1) Ovi uslovi se primjenjuju na ugovore zaključene na teritoriji FBiH.

(2) Osiguravajuće pokriće odnosi se na područje Bosne i Hercegovine, osim u slučaju ako se drugačije ugovori pri čemu se primjenjuje doplatak iz tarife.

POČETAK I PRESTANAK POKRIĆA OSIGURANJA

Član 11.

- (1) Obaveza osiguravača iz ugovora o obaveznom osiguranju počinje istekom 24-tog sata dana koji je u polisi osiguranja naveden kao početak osiguranja, ako drugačije nije ugovoreno. Obaveza osiguravača iz ugovora o obaveznom osiguranju prestaje istekom 24-tog sata dana koji je u polisi osiguranja naveden kao dan isteka trajanja osiguranja.
- (2) Osiguranje vazduhoplova na određeno putovanje traje za vrijeme leta vazduhoplova iz člana 1. stav 12. ovih Uslova.

UTVRĐIVANJE PREMIJA

Član 12.

- (1) Premiju osiguranja utvrđuje osiguravač na osnovu ovih Uslova i Tarife premije za osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima.

PLAĆANJE PREMIJE

Član 13.

- (1) Osiguranik je obavezan da osiguravaču plati premiju neposredno prilikom zaključenja ugovora o osiguranju i to unaprijed u cijelom iznosu za godinu dana, odnosno za period osiguranja, ako je zaključeno osiguranje sa rokom trajanja kraćim od godinu dana.
- (2) Ukoliko je ugovoreno reosiguranje, osiguranik je dužan da plati premiju prema prihvaćenim uslovima reosiguranja.
- (3) Premija osiguranja plaća se u konvertibilnim markama.
- (4) Osigurana suma je iskazana u SDR, i ista se na dan zaključenja osiguranja pretvara u protivvrijednost konvertibilne marke, a premija obračunata na dan zaključenja ugovora predstavlja depozitnu premiju (akontaciju).
- (5) Ukoliko do dana nastanka štete dođe do povećanja kursa SDR, radi obezbjeđenja realne vrijednosti, osiguranik je u obavezi da plati dodatnu premiju za razliku u većem kursu između SDR i konvertibilne marke na dan obračuna štete. Ukoliko dođe do smanjenja kursa SDR prema konvertibilnoj marki, osiguravač vrši povrat dijela premije osiguraniku za razliku u manjem kursu između SDR i konvertibilne marke na dan obračuna štete.
- (6) Ukoliko do dana isteka polise dođe do povećanja kursa SDR, radi obezbjeđenja realne vrijednosti, osiguranik je u obavezi da plati dodatnu premiju za razliku u većem kursu između SDR i konvertibilne marke na dan isteka polise (poredeći sa datumom zaključenja polise, ili datumom obračuna štete, ako je bilo štete). Ukoliko dođe do smanjenja kursa SDR prema konvertibilnoj marki, osiguravač vrši povrat dijela premije osiguraniku za razliku u manjem kursu između SDR i konvertibilne marke na dan isteka polise (poredeći sa datumom zaključenja polise, ili datumom obračuna štete, ako je bilo štete).

POVRAT PREMIJE

Član 14.

- (1) U slučaju odjave vazduhoplova zbog uništenja, rashodovanja, stavljanja izvan prometa (mirovanje)

osiguravač je u obavezi na zahtjev ugovarača osiguranja vratiti neiskorišćeni dio premije od dana prijema otkaza osiguranja, ako se do tada nije ostvario osigurani slučaj.

- (2) Prilikom obračuna neiskorištenog dijela premije prema prethodnom stavu, primjenjuje se premijski sistem koji je vrijedio na dan ugovaranja osiguranja, a neiskorišćeni dio premije utvrđuje se po principu „pro rata temporis“ na ugovorenu bruto premiju osiguranja umanjenu za režijski dodatak.
- (3) U slučaju raskida ugovora o osiguranju, ukoliko nije bilo štetnog događaja, osiguranik ima pravo na povrat dijela premije za neiskorišćeni period trajanja osiguranja. Neiskorišćeni dio premije utvrđuje se po principu „pro rata temporis“ na ugovorenu bruto premiju osiguranja, umanjenu za režijski dodatak.

III KRITERIJI ZA UTVRĐIVANJE VISINE ODŠTETE

OSNOV ZA NOVČANU NAKNADU NA LICIMA

Član 15.

- (1) Osnov za novčanu naknadu za materijalnu štetu i nematerijalnu štetu je postojanje povrede tjelesnog i psihičkog integriteta ili smrti oštećenog lica.

MATERIJALNA ŠTETA

Član 16.

- (1) Pod materijalnom štetom u slučaju smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja nekog lica podrazumijeva se sva ona šteta koju je to lice imalo zbog povrede, odnosno bliski srodnik zbog smrti srodnika.
- (2) Naknada štete iz stava (1) ovog člana obuhvata:
  - a) troškove liječenja i rehabilitacije;
  - b) izgubljenu zaradu za vrijeme privremene spriječenosti za rad;
  - c) izgubljenu zaradu u slučaju trajne djelimične ili potpune nesposobnosti za rad;
  - d) naknadu za izgubljeno izdržavanje (novčana renta);
  - e) troškove sahrane;
  - f) troškove tuđe njege i pomoći.

TROŠKOVI LIJEČENJA I REHABILITACIJE

Član 17.

- (1) Troškovi liječenja i rehabilitacije su materijalni troškovi nastali u postupku liječenja i rehabilitacije povrijeđenog lica u zdravstvenoj ustanovi, odnosno drugom obliku zdravstvene službe (privatna praksa).
- (2) Troškovi liječenja i rehabilitacije nadoknađuju se u visini stvarnih troškova liječenja i rehabilitacije, na osnovu računa zdravstvene ustanove uz priložen izvod o pruženim zdravstvenim uslugama i drugim troškovima na osnovu medicinske dokumentacije koju vodi zdravstvena ustanova, odnosno drugi oblik zdravstvene službe (privatna praksa), a koji su bili nužni i neophodni.
- (3) Ne postoji obaveza na naknadu troškova liječenja koje nije naučno dokazano odnosno troškova liječenja koje predstavlja eksperimentalni oblik liječenja.

NAKNADA IZGUBLJENE ZARADE ZA VRIJEME PRIVREMENE SPRIJEČENOSTI ZA RAD

Član 18.

- (1) Naknada izgubljene zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad predstavlja naknadu koja pripada oštećenom koji tokom privremene spriječenosti za rad (liječenje ili bolovanje) nije bio sposoban obavljati svoje redovne radne obaveze iz radnog odnosa ili van radnog odnosa, koja je u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, te zbog toga nije ostvario zaradu koju bi inače ostvario da mu nije nanesena tjelesna ozljeda koja je dovela do privremene spriječenosti za rad.
- (2) Naknada iz stava (1) ovog člana određuje se na osnovu razlike između naknade zarade koju je povrijeđeni imao tokom perioda privremene spriječenosti za rad i zarade koju bi ostvario da nije došlo do štetnog događaja.
- (3) Naknada iz stava (2) ovog člana određuje se u jednokratnom novčanom iznosu.

IZGUBLJENA ZARADA ZBOG TRAJNE, DJELIMIČNE ILI POTPUNE NESPOSOBNOSTI ZA RAD

Član 19.

- (1) Izgubljena zarada zbog trajne djelimične ili potpune nesposobnosti za rad predstavlja izgubljenu zaradu u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima koja nastaje od momenta okončanja liječenja do momenta dok ta nesposobnost traje.
- (2) Naknada štete za izgubljenu zaradu iz stava (1) ovog člana, u slučaju trajne djelimične nesposobnosti za rad, određuje se na osnovu razlike odnosa zarade koju je oštećeni ostvarivao prije povređivanja i odnosa zarade koju oštećeni ostvaruje nakon povređivanja.
- (3) Naknada štete za izgubljenu zaradu iz st. (1) i (2) ovog člana određuje se u vidu mjesečne novčane rente.
- (4) U slučaju da su potrebe oštećenog trajno povećane ili su mogućnosti njegovog daljeg razvijanja i napredovanja uništene ili smanjene, mjesečna novčana renta uvećava se za naknadu za navedenu štetu.

NAKNADA ZA IZGUBLJENO IZDRŽAVANJE

Član 20.

- (1) Naknada za izgubljeno izdržavanje se određuje i isplaćuje licu koje je poginulo u saobraćajnoj nesreći izdržavao ili redovno pomagao, kao onom koji je po zakonu imao pravo zahtijevati izdržavanje od poginulog.
- (2) Iznos naknade iz stava (1) ovog člana, u vidu mjesečne novčane rente, ne može biti veći od onoga što bi oštećeni dobivao od poginulog da je ostao živ ili ako nakon smrti lica od kojeg je izdržavan ili redovno pomagan ne dobiva isti iznos od nekog drugog na osnovu penzijskih prava.
- (3) Za sve oblike naknade iz ovog člana postoji mogućnost izmjene iznosa (povećanjem, smanjenjem ili ukidanjem) ako se promjene okolnosti koje su uzete u obzir kod priznavanja ovog prava.

TROŠKOVI SAHRANE

Član 21.

- (1) Troškovi sahrane su troškovi koji su neophodni kako bi se

lice sahranilo u skladu sa običajima mjesta u kome se sahrana obavlja.

- (2) Naknada troškova iz stava (1) ovog člana određuje se u visini učinjenih stvarnih troškova, na osnovu računa za svaku vrstu troška, ali najviše do visine prosječnih cijena za svaku vrstu troška u mjestu gdje se sahrana obavlja.
- (3) Uz troškove sahrane oštećenim licima pripada i pravo na odštetu na ime troškova liječenja preminulog lica koji su nastali u periodu od povređivanja do njegove smrti (kada smrt nije nastupila trenutno nego u nekom vremenskom periodu nakon zadobivene tjelesne povrede).

TROŠKOVI TUĐE NJEGE I/ILI POMOĆI

Član 22.

- (1) Troškovi tuđe njege i/ili pomoći su materijalni troškovi nastali za one usluge oštećenom licu koje omogućavaju zadovoljenje njegovih osnovnih bioloških potreba (uzimanje hrane, oblačenje, održavanje lične higijene, obavljanje redovnih fizioloških potreba, kretanje s pomagalima ili bez njih) ako navedene potrebe ne može sam zadovoljiti usljed pretrpljenih povreda.
- (2) Troškovi tuđe njege i/ili pomoći nadoknađuju se u visini stvarnih troškova tuđe njege i/ili pomoći, u skladu sa obimom i vremenom tuđe njege i/ili pomoći koja je neophodna oštećenom licu.
- (3) Troškovi tuđe njege i/ili pomoći koje pružaju stručna lica (tzv. usluge medicinskih lica – stručnih lica) van obima priznatog na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ili pak druge institucije sličnog karaktera nadoknađuju se u visini stvarnih troškova, a najviše do prosječne neto zarade koju ostvaruju zdravstveni radnici odgovarajuće stručne spreme koji obavljaju ovu vrstu poslova u mjestu gdje se pruža tuđa njega i/ili pomoć oštećenom licu.
- (4) Troškovi tuđe njege i/ili pomoći iz st. (2) i (3) ovog člana umanjuju se za iznos koji oštećeno lice iz ove osnove ostvaruje od nadležnih organa shodno propisima o socijalnoj zaštiti, i u uslovima kada to pravo oštećeno lice nije ostvarilo podnošenjem zahtjeva, a prema svim okolnostima slučaja to je pravo mogao ostvariti jer mu pripada.
- (5) Naknada na ime tuđe njege i/ili pomoći određuje se u obliku mjesečne rente za koju postoji mogućnost izmjene iznosa (povećanjem, smanjenjem ili ukidanjem) ako se promijene okolnosti koje su uzete u obzir kod priznavanja ovog prava.

NEMATERIJALNA ŠTETA

Član 23.

- (1) Nematerijalna šteta se nadoknađuje nezavisno od naknade materijalne štete.
- (2) Nematerijalna šteta obuhvata sljedeće vidove:
  - a) fizička bol;
  - b) duševna bol zbog umanjenja /smanjenja životne aktivnosti;
  - c) pretrpljeni strah;
  - d) duševna bol zbog naruženosti;
  - e) duševna bol zbog smrti bliskog lica;
  - f) duševna bol zbog naročito teškog invaliditeta bliskog lica.

FIZIČKA BOL

Član 24.

- (1) Fizička bol je subjektivno osjećanje koje se javlja kod povrijeđenog lica u momentu povređivanja i traje za vrijeme liječenja.
- (2) Prilikom klasifikacije fizičkih bolova (jaki, srednji ili slabi) u obzir se posebno uzima jačina i trajanje pretrpljenih fizičkih bolova kao i sve nelagodnosti tokom liječenja (nesvjestica, hospitalizacija, vezanost za krevet, razne vrste imobilizacija i fiksacija, rendgensko snimanje, broj operacija, infuzija, transfuzija, infekcije, previjanje rana, odstranjenje šavova, upotreba invalidskih kolica, bolovanje, posjećivanje ambulante, fizioterapija, trajanje rehabilitacije i sl.), opće zdravstveno stanje povrijeđenog, vrsta i karakter povreda i moguće umanjene intenziteta bolova kroz odgovarajuću terapiju i lijekove. Kod klasifikacije fizičkih bolova, a imajući u vidu da se radi o subjektivnom osjećanju koje se javlja kod povrijeđenog u obzir će se uzimati i Evaluacijska tablica boli tzv. Julijanova ljestvica po kojoj minimalna bol, vrlo lagana bol i lagana bol se ima smatrati bolovima slabog intenziteta dok srednja bol se ima smatrati bolovima srednjeg intenziteta, a ozbiljna bol, vrlo ozbiljna bol i izuzetno ozbiljna bol bolovima jakog intenziteta.
- (3) Visina naknade za fizičke bolove se utvrđuje po danima i to:
  - a) jaki bolovi – 70,00 KM
  - b) srednji bolovi – 40,00 KM
  - c) slabi bolovi – 10,00 KM.
- (4) U slučaju da se nakon okončanog liječenja utvrdi da povreda kod oštećenog lica nije dovela do umanjena životne aktivnosti iznos novčane naknade po osnovu boli može maksimalno iznositi do 800,00 KM. Bolovi slabog intenziteta koji su trajali kraće od tri dana nisu osnov za dosuđivanje novčane naknade.

STRAH

Član 25.

- (1) Strah je osjećaj koji je neko lice doživjelo, odnosno pretrpjelo u trenutku povređivanja koji se manifestuje kao strah za život i/ili tjelesni integritet i naknadni osjećaj po doživljenom povređivanju, a koji je vezan za ishod ozdravljenja.
- (2) Visina naknade za pretrpljeni strah utvrđuje se prema intenzitetu i dužini trajanja pretrpljenog straha. Strah jakog odnosno veoma jakog intenziteta je posebno stanje svijesti koje trpi psihički normalna osoba kada joj je ugrožen život.
- (3) Visina naknade za strah se utvrđuje po danima i to:
  - a) veoma jakog intenziteta – 70,00 KM
  - b) jakog intenziteta – 60,00 KM
  - c) srednjeg intenziteta – 30,00 KM
  - d) slabog intenziteta – 5,00 KM.
- (4) U slučaju da se nakon okončanog liječenja utvrdi da povreda kod oštećenog lica nije dovela do umanjena opšte životne aktivnosti iznos novčane naknade po osnovu straha može maksimalno iznositi do 400,00 KM. Pretrpljeni strah lakog intenziteta koji je trajao kraće od tri dana nije osnov za dosuđivanje naknade.

UMANJENJE OPŠTE ŽIVOTNE AKTIVNOSTI

Član 26.

- (1) Umanjenje opšte životne aktivnosti obuhvata sva trajna ograničenja u životnim aktivnostima oštećenog lica odnosno nemogućnost ili smanjenu mogućnost funkcionisanja organizma (tjelesnih, psihomotornih, senzornih ili kognitivnih funkcija) tako da lice ne može ili ograničeno može obavljati životne funkcije koje je mogao obavljati prije povređivanja, odnosno zadovoljavati zahtjeve životnih potreba u kvalitetu i kvantitetu kao lice bez oštećenja.
- (2) Procenat umanjena opšte životne aktivnosti iz stava (1) ovog člana se utvrđuje na osnovu medicinske dokumentacije i neposrednog pregleda povrijeđenog.
- (3) Visina novčane naknade se određuje prema procentu umanjena opšte životne aktivnosti iz stava (2) ovog člana i u zavisnosti od godina života oštećenog na dan nastanka štetnog događaja i to:
  - a) ako je riječ o umanjenu opšte životne aktivnosti do 25% za svaki 1% umanjena opšte životne aktivnosti:
    - 1) kod lica do 20 godina života – do 500,00 KM
    - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 450,00 KM
    - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 410,00 KM
    - 4) kod lica preko 55 godina života – do 380,00 KM
  - b) ako je riječ o umanjenu opšte životne aktivnosti preko 25 do 40% za svaki 1% umanjena opšte životne aktivnosti:
    - 1) kod lica do 20 godina života – do 550,00 KM
    - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 530,00 KM
    - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 510,00 KM
    - 4) kod lica preko 55 godina života – do 490,00 KM
  - c) ako je riječ o umanjenu opšte životne aktivnosti od 40 do 60% za svaki 1% umanjena opšte životne aktivnosti:
    - 1) kod lica do 20 godina života – do 640,00 KM
    - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 620,00 KM
    - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 600,00 KM
    - 4) kod lica preko 55 godina života – do 580,00 KM
  - d) ako je riječ o umanjenu opšte životne aktivnosti od 60 do 80% za svaki 1% umanjena opšte životne aktivnosti:
    - 1) kod lica do 20 godina života – do 730,00 KM
    - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 710,00 KM
    - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 690,00 KM
    - 4) kod lica preko 55 godina života – do 670,00 KM
  - e) ako je riječ o umanjenu opšte životne aktivnosti od 80 do 100% za svaki 1% umanjena opšte životne aktivnosti:
    - 1) kod lica do 20 godina života – do 950,00 KM
    - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 900,00 KM
    - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 870,00

KM

- 4) kod lica preko 55 godina života – do 850,00 KM

NARUŽENOST

Član 27.

- (1) Naruženost predstavlja narušavanje dotadašnjeg vanjskog izgleda ili sklada oštećenikovog tijela ili dijela tijela i/ili narušavanje neke tjelesne funkcije.
- (2) Visina naknade za naruženost zavisi od trajnih posljedica koje se ogledaju u narušavanju dotadašnjeg izgleda i sklada tijela odnosno stepena naruženosti i starosne dobi lica, na dan nastanka štetnog događaja, i to na sljedeći način:
- a) ako je riječ o naruženosti izrazito jakog stepena:
- 1) kod lica do 20 godina života – do 9.000,00 KM
  - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 8.900,00 KM
  - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 8.750,00 KM
  - 4) kod lica preko 55 godina života – do 8.500,00 KM
- b) ako je riječ o naruženosti jakog stepena koja je vrlo uočljiva trećim licima:
- 1) kod lica do 20 godina života – do 6.400,00 KM
  - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 6.200,00 KM
  - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 6.000,00 KM
  - 4) kod lica preko 55 godina života – do 5.800,00 KM
- c) ako je riječ o naruženosti jakog stepena koja je uočljiva trećim licima, ali samo ponekad (ukućanima, na plaži i sl.):
- 1) kod lica do 20 godina života – do 5.450,00 KM
  - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 5.300,00 KM
  - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 5.000,00 KM
  - 4) kod lica preko 55 godina života – do 4.900,00 KM
- d) ako je riječ o naruženosti srednjeg stepena koja je vrlo uočljiva trećim licima:
- 1) kod lica do 20 godina života – do 5.450,00 KM
  - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 5.300,00 KM
  - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 5.000,00 KM
  - 4) kod lica preko 55 godina života – do 4.900,00 KM
- e) ako je riječ o naruženosti srednjeg stepena koja je uočljiva trećim licima, ali samo ponekad:
- 1) kod lica do 20 godina života – do 2.750,00 KM
  - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 2.550,00 KM
  - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 2.350,00 KM
  - 4) kod lica preko 55 godina života – do 2.200,00 KM
- f) ako je riječ o naruženosti lakog stepena koja je vrlo uočljiva trećim licima:
- 1) kod lica do 20 godina života – do 1.350,00 KM
  - 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 1.250,00 KM
  - 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 1.150,00 KM

- 4) kod lica preko 55 godina života – do 1.050,00 KM
g) ako je riječ o naruženosti lakog stepena koja je uočljiva trećim licima, ali samo ponekad:

- 1) kod lica do 20 godina života – do 630,00 KM
- 2) kod lica od 20 do 35 godina života – do 500,00 KM
- 3) kod lica od 35 do 55 godina života – do 550,00 KM
- 4) kod lica preko 55 godina života – do 500,00 KM.

- (3) Iznos naknade može biti veći ili manji u procentu do 10% od onog koji je prethodno naveden, ali samo izuzetno, kada to naročito opravdavaju vanredne, posebne i individualne okolnosti pojedinog slučaja koje se zbog svoje posebnosti nisu mogle uzeti i predvidjeti pri izradi ovih kriterija za utvrđivanje prava na odštetu (vrsta zanimanja, lokacija povreda i sl.).

DUŠEVNI BOLOVI ZBOG SMRTI BLISKOG SRODNIKA

Član 28.

- (1) Duševni bolovi zbog smrti bliskog srodnika se izražavaju u subjektivnom osjećaju, odnosno patnji koju trpi oštećeni zbog gubitka bliskog srodnika.
- (2) Pravo na naknadu za duševne bolove zbog smrti bliskog srodnika imaju članovi njegove uže porodice (bračni drug, djeca i roditelji).
- (3) Naknada u slučaju smrti se priznaje i vanbračnom partneru, ako je između njega i umrlog postojala trajnija zajednica života.
- (4) Trajnija zajednica života iz stava (3) ovog člana smatra se životna zajednica žene i muškarca koji nisu u braku i koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.
- (5) Naknada u slučaju smrti se priznaje i braći i sestrama ako je između njih i umrlog postojala trajnija zajednica života.
- (6) Trajnija zajednica života iz stava (5) ovog člana predstavlja postojanje zajedničkog domaćinstva - i trajnu emotivnu povezanost, postojanje finansijske zajednice odnosno odnos uzajamne zavisnosti koji upućuje na postojanje trajnije ekonomske životne zajednice i egzistencijalne povezanosti između umrlog i njegovih srodnika.
- (7) Pravo na naknadu imaju i roditelji u slučaju gubitka ploda odnosno začetog a nerođenog djeteta.
- (8) Pravo na naknadu zbog smrti roditelja ima i začeto nerođeno dijete (nasciturus) pod uslovom da se rodi živo.
- (9) Visina naknade zavisi od stepena srodstva i priznaje se u sljedećim iznosima:
- a) za slučaj smrti bračnog i vanbračnog partnera - 20.000,00 KM,
  - b) za slučaj smrti djeteta - 20.000,00 KM,
  - c) za slučaj gubitka ploda roditeljima - 7.000,00 KM,
  - d) za slučaj smrti roditelja - 20.000,00 KM,
  - e) za slučaj smrti brata ili sestre - 7.000,00 KM,
  - f) za slučaj smrti roditelja nasciturusu - 20.000,00 KM.

DUŠEVNA BOL ZBOG NAROČITO TEŠKOG INVALIDITETA BLISKOG LICA

Član 29.

- (1) Duševna bol zbog naročito teškog invaliditeta bliskog lica se izražava u subjektivnom osjećaju, odnosno patnji koju

- trpi oštećeni zbog naročito teškog invaliditeta bliskog lica.
- (2) Pravo na naknadu za duševne bolove zbog naročito teškog invaliditeta bliskog lica imaju članovi njegove uže porodice (bračni drug, djeca i roditelji).
  - (3) Naknada u slučaju naročito teškog invaliditeta se priznaje i vanbračnom partneru, ako između njega i povrijeđenog postoji trajnija zajednica života.
  - (4) Trajnija zajednica života iz stava (3) ovog člana smatra se životna zajednica žene i muškarca koji nisu u braku i koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.
  - (5) Invaliditet se smatra naročito teškim ako je postotak umanjenja opće životne aktivnosti kod oštećenog jednak ili veći od 70%.
  - (6) Visina naknade priznaje se u sljedećim iznosima:
    - a) za slučaj naročito teškog invaliditeta bračnog i vanbračnog druga (trajnija zajednica života) i djeteta - 20.000,00 KM
    - b) za slučaj naročito teškog invaliditeta roditelja:
      - 1) djetetu koje se nalazi na odgoju i izdržavanju kod roditelja - 20.000,00 KM
      - 2) djetetu - 12.000,00 KM.

NOVČANA RENTA

Član 30.

- (1) Pravo na naknadu štete u vidu novčane rente uslijed smrti bliskog lica ili uslijed povrede tijela ili oštećenja zdravlja ne može se prenijeti drugom licu.
- (2) Dospjeli iznosi naknade mogu se prenijeti drugome, ako je iznos naknade određen pismenim sporazumom strana ili pravosudnom sudskom odlukom.
- (3) Visina naknade iz čl.38. do 43. Zakona utvrđena je na bazi prosječne visine premije po polisi u automobilskoj odgovornosti u visini od 300,00 KM.
- (4) U slučaju povećanja ili pak smanjenja cijene prosječne visine premije iz prethodnog stava ovoga člana za više od 10% visina naknade će se povećavati ili smanjivati u istovjetnom postotku.
- (5) Prosječnu visinu premije iz stava (3) ovoga člana će utvrđivati i objavljivati Agencija svake godine najkasnije do kraja prvog mjeseca tekuće godine s presjekom na dan 31.12. prethodne godine.

PRENOS PRAVA IZ OSIGURANJA

Član 31.

- (1) Ukoliko se drugačije ne ugovori, osiguranjem po ovim Uslovima pokrivena je samo odgovornost osiguravatelja.

PROMJENA VLASNIKA VAZDUHOPLOVA

Član 32.

- (1) Ako se za vrijeme trajanja osiguranja promijeni vlasnik vazduhoplova, novi vlasnik vazduhoplova dužan je zaključiti ugovor o osiguranju svoje odgovornosti za upotrebu vazduhoplova na kojem je stekao vlasništvo.
- (2) Osiguravatelj koji otuđi svoj vazduhoplov dužan je o tome obavijestiti društvo za osiguranje kod kojeg je osigurana njegova odgovornost za upotrebu vazduhoplova koji je otuđen u roku od 30 dana od dana otuđenja vazduhoplova i postupiti u skladu sa članom 9. stav 6. Zakona.

- (3) Ugovor o osiguranju od odgovornosti zaključen s prethodnim vlasnikom prestaje da važi u trenutku kada je novi vlasnik vazduhoplova zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti na svoje ime.
- (4) Prestankom važenja ugovora iz stava (3) ovog člana, osiguravatelj, prethodni vlasnik vazduhoplova, ima pravo na povrat dijela premije za neiskorišteni period pokrića, pod uslovom da je postupio u skladu sa obavezom iz stava (2) ovog člana i u slučaju da nije bilo štete u periodu osiguranja po navedenoj polici.
- (5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, ugovor o osiguranju od odgovornosti zaključen s prethodnim vlasnikom ostaje na snazi do isteka trajanja osiguranja, ukoliko novi vlasnik, u tom roku, nije zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti na svoje ime, u tom slučaju se po samom zakonu smatra da su prava i obaveze, kao i odgovornost za upotrebu vazduhoplova, preneseni na novog vlasnika vazduhoplova danom zaključenja ugovora o prenosu vlasništva na vazduhoplovu.

FORMA UGOVORA

Član 33.

- (1) Smatra se da je ugovor o osiguranju valjan ako je sklopljen u pisanom obliku te ako su ugovaraču osiguranja uručeni ovi Uslovi i polisa osiguranja.
- (2) Svi izvještaji i izjave koje se daju na osnovu ugovora o osiguranju moraju biti date u pisanom obliku.

PRIGOVORI I PRAVNA NADLEŽNOST

Član 34.

- (1) Strane su saglasne da će sve sporove proizišle iz osiguranja rješavati mirnim putem. U slučaju prigovora, Osiguravatelj je u obavezi u roku od 15 dana riješiti prigovor.
- (2) Ugovarač osiguranja, osiguravatelj i korisnik osiguranja su obavezni o svim spornim pitanjima, pritužbama i nesporazumima bez odgađanja obavijestiti Osiguravatelja.
- (3) Obavještenje iz stava 2. ovog člana se dostavlja pismenim putem, pri čemu se sa sigurnošću može utvrditi potpis podnosioca i vrijeme slanja obavještenja.
- (4) U slučaju spora između Ugovarača osiguranja, odnosno Osiguravatelja i Osiguravatelja, nadležan je sud u Sarajevu.
- (5) Kod vazduhoplova koji su reosigurani u inostranstvu u slučaju kolizije odredbi uslova koje je predvidio inostrani reosiguravatelj sa odredbama ovih Uslova, primjeniće se odredbe uslova inostranog reosiguravatelja.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

IZMJENE USLOVA OSIGURANJA I PREMIJSKOG SISTEMA

Član 35.

- (1) Ovi Uslovi mogu se izmijeniti ili dopuniti po postupku i na način na koji su donijeti.
- (2) Ako osiguravatelj izmjeni uslove i/ili premijski sistem, o promjeni mora obavijestiti ugovarača osiguranja odnosno osiguravatelja barem 30 (trideset) dana prije isteka tekuće osiguravajuće godine.
- (3) Ugovarač osiguranja, odnosno osiguravatelj, ima pravo da u roku od 30 (trideset) dana po prijemu obavještenja otkáže

ugovor o osiguranju. Ugovor prestaje da važi sa istekom tekuće godine osiguranja.

- (4) Ukoliko ugovarač osiguranja, odnosno osiguranik, ne otkáže ugovor o osiguranju u prethodno navedenom roku, on se početkom iduće godine mijenja u skladu sa izvršenim promjenama u uslovima osiguranja ili sa promijenjenom premijom osiguranja.

PRIMJENA ZAKONA

Član 36.

- (1) Na odnose koji nisu uređeni ovim Uslovima primjenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima, Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju i odredbe propisa kojima se uređuje civilno vazduhoplovstvo u Bosni i Hercegovini.

Član 37.

- (1) Ovi Uslovi stupaju na snagu 8 dana od dana objave na internom Portalu Društva, i primjenjuju se na teritoriji Federacije BiH. Početkom primjene ovih uslova, na teritoriji Federacije BiH, prestaje primjena Uslova za osiguranje vlasnika/korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima.
- (2) U slučaju izmjene ili dopune ovih uslova, iste će se odnositi na ugovore zaključene nakon dobijanja ponovne saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja FBiH.

Ovo izdanje Uslova važi od 03.08.2021. godine.